

Prof. dr hab. med. Paweł Górski
Uniwersytet Medyczny w Łodzi

Łódź 23.11.2023

Recenzja

Dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego oraz rozprawy habilitacyjnej doktora nauk medycznych Krzysztofa Specjalskiego .

Doktor nauk medycznych Krzysztof Specjalski jest absolwentem Akademii Medycznej w Gdańsku, gdzie studiował do roku 2004 na wydziale lekarskim. Stopień doktora uzyskał w roku 2010 na wydziale lekarskim Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego na podstawie rozprawy „Rola zakażeń Chlamydia pneumoniae i Mycoplasma pneumoniae w przebiegu astmy u chorych mieszkających na terenie województwa pomorskiego”. Jest specjalistą chorób wewnętrznych i alergologii. Od 2005 roku pracował w Klinice Pneumonologii i Alergologii, a od 2012 roku jako adiunkt w Klinice Alergologii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego. Starania o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego podejmuje obecnie po raz pierwszy w życiu.

Recenzji dokonano w oparciu o kryteria ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”. Kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego na podstawie osiągnięcia naukowego pod tytułem „Ekspresja mikroRNA w czasie immunoterapii swoistej prowadzonej w chorobach alergicznych”. Na osiągnięcie to składa się dorobek w postaci czterech publikacji w czasopiśmie anglojęzycznych posiadających międzynarodowy wskaźnik wpływu i punktację MEiN. Zgodnie z bazą Journal Citation Reports wskaźnik IF dla tych publikacji wynosi 12,471, zaś na 335 punktów oceniono je według klasyfikacji MEiN. Czasopisma, w których publikowano te prace należą do powszechnie czytanych zarówno przez naukowców jak i lekarzy praktyków. Wśród

nich zwraca szczególną uwagę „Immunotherapy”, jako jedno z najwyżej cenionych na świecie. We wszystkich tych pracach kandydat jest pierwszym autorem. Jego wkład to opracowanie koncepcji badań i udział wykonawczy w wymiarze podstawowym.

Doktor Specjalski opublikował 19 prac oryginalnych w tym 13 po uzyskaniu stopnia doktora, 5 prac kazuistycznych, 9 opracowań poglądowych i 4 rozdziały w monografiach. Jego całkowity dorobek wg kryteriów naukometrycznych wynosi 57, 145 (IF), oraz 1114 punktów MEiN. Według bazy Scopus prace dr Specjalskiego cytowano 407 razy, co odpowiada indeksowi Hirscha 10, a według bazy Web of Science Core Collection liczba cytowań to 251, a wskaźnik Hirscha osiem.

Trzydzieści prac oryginalnych opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora posiada łącznie wskaźnik wpływu 23,621 oraz 408 punktów MEiN. Wartość IF prac oryginalnych, w których kandydat jest pierwszym autorem wynosi 35,089, włączając prace stanowiące podstawę obecnych starań o uzyskanie kolejnego stopnia naukowego. Zwraca uwagę opublikowanie ponad to 2 prac kazuistycznych i 4 poglądowych w czasopismach posiadających wskaźnik wpływu.

MikroRNA(miR) to jednoniciowa postać około dwudziestonukleotydowych cząstek niekodujących kwasu rybonukleinowego o zadaniu obniżania ekspresji genów na etapie translacji. Cząstki te budzą obecnie szerokie zainteresowanie w niemalże wszystkich działach biologii z jednej strony jako potencjalne biomarkery stanów patologii lub zdrowienia, z drugiej zaś jako istotny element patogenezy chorób.

Temat, którym zainteresował się doktor Specjalski uważam za całkowicie uzasadniony i nowoczesny. Habilitant podjął się nowatorskiego zadania oceny wybranych cząstek miR jako biomarkerów skuteczności immunoterapii swoistej. Badaniami poddał dwie grupy alergików uczulonych bądź to na jad owadów, bądź też na pyłki roślinne. Wybór grup uważam za uzasadniony, gdyż

te typy uczuleń cechuje nie tylko odmienność kliniczna, ale też patogenetyczna.

Zwraca uwagę logiczna analiza typowania cząstek potencjalnie zaangażowanych w wygaszanie klinicznie istotnej odpowiedzi alergicznej. Wytypowanie tak dużej grupy cząstek stanowiło podstawę do badań eksperymentalnych, które zakończyły się potwierdzeniem udziału niektórych z nich w mechanizmach odczulania. Potwierdzono też odmienność cechującą oba typy immunoterapii, a także swoistość miR jako biomarkerów skuteczności klinicznej.

Metodyka pracy nie budzi zastrzeżeń, jest nowoczesna i z pewnością znajdzie zastosowanie przez długi okres w badaniach wielu autorów.

Praca doktora Specjalskiego jest nowatorska i wniosła istotne, oryginalne informacje o mechanizmach chorób alergicznych, a także zdrowienia w toku zastosowanej metody terapeutycznej. Co więcej, stwierdzenie udziału niektórych dotychczas nieopisywanych cząstek miR w tych zjawiskach stanowi punkt wyjścia do badań nad ich znaczeniem w alergii. Tak więc, można wkrótce oczekiwać następnych prac habilitanta na ten temat, a z pewnością także efektów prac innych kontynuatorów dzieła doktora Specjalskiego. Świadczy o tym duża liczba cytowań w prasie naukowej.

Niezależnie od cyklu prac stanowiących podstawę procesu habilitacyjnego zainteresowania doktora Specjalskiego szły także w innych kierunkach, które należy uznać za bardzo nowoczesne. W opinii recenzenta na szczególną uwagę zasługują badania nad białkiem chitynazopodobnym YKL-40 i jego rolą w patomechanizmie astmy neutrofilowej. Autor słusznie nie oczekuje tu znaczącej swoistości mechanizmu choroby, ale proponuje wykorzystanie wspomnianego białka jako biomarkera. Autor doczekał się sporego zainteresowania wynikami tych badań, czego dowodem jest liczba cytowań i włączenie prac do metaanaliz.

Habilitant bierze aktywny udział w konferencjach światowych i europejskich towarzystw naukowych. Dowodem uznania środowiska naukowego jest powierzanie mu funkcji recenzenta w licznych renomowanych czasopismach medycznych o wysokim i bardzo

wysokim współczynnikiem wpływu. Przykładem jest chociażby European Respiratory Journal (IF >33).

Należy też podkreślić szeroką współpracę habilitanta z jednostkami organizacyjnymi GUM i ośrodkami badawczymi w Polsce. Poważne znaczenia ma udział w pracach międzynarodowej grupy ARIA.

Doktor Specjalski jest też wybitnym dydaktykiem. Pasję dydaktyczną realizuje w środowisku lekarskim, a nade wszystko wśród studentów. Dowodem wartości doktora Specjalskiego jako nauczyciela akademickiego było przyznanie mu przez Rektora GUM w roku 2022 dyplomu dla najlepszego nauczyciela akademickiego.

Dr Specjalski jest także popularyzatorem nauki, co realizuje z pomocą studentów na terenie Trójmiasta.

Prace stanowiące podstawę procesu habilitacyjnego, całość dorobku naukowego, a ponad to dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski spełniają warunki ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” z dnia 20 lipca 2018 roku. Wnoszę o nadanie doktorowi Krzysztofowi Specjalskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk medycznych.

